Social Media Craving Scale

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Social Media Craving Scale*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30461

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sosyal Medya A?erme Ölçe?i (SMCS), bireylerin sosyal medya platformlar?n? kullanmaya yönelik ya?ad?klar? yo?un arzu ve dürtüleri ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçe?in **uyarlama ve geçerlik çal??mas?**, Savci ve Griffiths (2019) taraf?ndan Türkçe konu?an popülasyon üzerinde gerçekle?tirilmi?tir. Ölçek, özellikle sosyal medya kullan?m?n?n **a?erme** boyutu üzerine odaklanarak, ba??ml?l?k e?ilimi gösteren davran??lar?n anla??lmas?na katk?da bulunmaktad?r. SMCS, sosyal medya kullan?m bozukluklar?n?n erken te?hisinde ve müdahale programlar?n?n etkinli?inin de?erlendirilmesinde önemli bir rol oynamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Medya A?erme Ölçe?i, SMCS, sosyal medya ba??ml?l???, internet ba??ml?l???, **a?erme**, psikometrik araç, uyarlama.

Yazarlar

Mark D. Griffiths, M. Savci.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin sosyal medya platformlar?na eri?im sa?lama veya kullanma konusunda deneyimledikleri ?iddetli ve kontrol edilemez iste?i, yani **a?ermeyi**, güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu araç, sosyal medya kullan?m?n?n potansiyel olarak problematik hale geldi?i durumlar? belirlemeye yard?mc? olur.

Özellikle Savci ve Griffiths taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe kültür ve dil yap?s?na uygunlu?unu test ederek, Türk popülasyonunda sosyal medya ile ilgili davran??sal a?ermenin bilimsel olarak incelenmesine olanak sa?lam??t?r. Ölçek, klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r.

Yap?

Sosyal Medya A?erme Ölçe?i, genellikle "a?erme" psikolojik yap?s?n?n çe?itli yönlerini yakalamak üzere tasarlanm??t?r. Bu yap?, dürtüsel kullan?m, yo?un arzu, yoksunluk belirtileri ve kullan?m?n zihinsel me?guliyetini içeren bili?sel ve duygusal bile?enleri kapsar. Ölçek, a?ermenin ?iddetini ve s?kl???n? de?erlendirir.

Sosyal medya ba?lam?nda **a?erme**, sadece keyif alma iste?i de?il, ayn? zamanda sosyal medyaya eri?ilemedi?inde ortaya ç?kan rahats?zl?k veya kayg?y? giderme dürtüsü olarak da kavramsalla?t?r?l?r. Ölçek, bu karma??k yap?y? tek bir genel skor veya alt boyutlar arac?l???yla

ARABPSYCHOLOGY.COM

ölçebilir (Savci & Griffiths, 2019).

Geçerlik

Savci ve Griffiths (2019) taraf?ndan yürütülen **geçerlik çal??mas?**, SMCS'nin yap?sal geçerli?ini ve ölçtü?ü yap?y? do?ru temsil etti?ini göstermeyi amaçlam??t?r. Bu çal??ma kapsam?nda genellikle yak?nsak geçerlik (benzer yap?lar? ölçen di?er ölçeklerle korelasyon) ve ay?rt edici geçerlik (ili?kisiz yap?lar? ölçen ölçeklerden ayr??ma) analizleri gerçekle?tirilmi?tir.

Ölçe?in geçerli?i, özellikle sosyal medya ba??ml?l??? veya problematik internet kullan?m? ölçekleriyle pozitif korelasyon göstererek desteklenmi?tir. Faktör analizi sonuçlar? (bkz. Faktör Analizi bölümü), ölçek maddelerinin kuramsal yap?ya uygun bir ?ekilde yüklendi?ini ortaya koymu?tur.

Güvenirlik

Güvenirlik, bir ölçüm arac?n?n tutarl?l???n? ifade eder. SMCS'nin güvenirlik analizi, genellikle **Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s?** kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Savci ve Griffiths (2019) çal??mas?nda, SMCS'nin iç tutarl?l?k katsay?s?n?n kabul edilebilir veya yüksek düzeyde oldu?u bildirilmi?tir, bu da ölçe?in kararl? ve güvenilir bir ölçüm sa?lad???n? kan?tlamaktad?r. Ayr?ca, test-tekrar test güvenirli?i de ölçe?in zaman içindeki stabilitesini do?rulamak için incelenmi? olabilir.

Faktör Analizi

SMCS'nin geli?tirilmesi veya uyarlanmas? sürecinde, ölçe?in alt?nda yatan boyutsal yap?y? belirlemek için Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Bu analizler, sosyal medya a?ermesinin tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu bir yap? m? oldu?unu ortaya koyar.

Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in orijinal yap?y? koruyup korumad??? veya kültürel farkl?l?klar nedeniyle yeni bir faktör yap?s?n?n ortaya ç?k?p ç?kmad??? incelenmi?tir. Bu analizler, ölçek maddelerinin **a?erme** yap?s?n?n farkl? yönlerine ne kadar iyi yüklendi?ini göstererek yap?sal geçerli?e önemli katk? sa?lam??t?r.

Ölçüm Arac?

Test Türü: Uyarlama

Biçim: Orijinal kaynakta derecelendirme bilgisi (-) olarak belirtilse de, bu tür psikometrik ölçekler

ARABPSYCHOLOGY.COM

genellikle 5'li veya 7'li **Likert Tipi Derecelendirme** format?n? kullan?r. Kat?l?mc?lar, maddelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Muhtemelen ?ngilizce (Orijinal Kaynak)

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler ve Ergenler

Ya? Grubu: Üniversite ö?rencileri ve genel yeti?kin popülasyonu.

Popülasyon Detaylar?: Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki üniversite ö?rencileri örneklemi üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlama ölçe?i. Kat?l?mc?lar, sosyal medya ile ilgili a?erme deneyimlerini yans?tan bir dizi maddeye yan?t verirler.

Anahtar Kelimeler

Sosyal medya, ba??ml?l?k, a?erme, psikometri, **Mark D. Griffiths**, uyarlama, psikolojik de?erlendirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Ara?t?rma makalesinde belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: mark.griffiths@ntu.ac.uk (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Nottingham Trent Üniversitesi (Nottingham Trent University), Uluslararas? Oyun Ara?t?rma Birimi (International Gaming Research Unit) ile ili?kilidir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Yay?n Y?l?: 2019 (Türkçe Uyarlama)

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? veya resmi kullan?m? için sorumlu yazar **Mark D. Griffiths** ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

PDF Kayna??: Ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: social-media-craving-scale-toad.pdf

Kaynaklar

Savci, M., & Griffiths, M. D. (2019). The Development of the Turkish Social Media Craving Scale (SMCS): a Validation Study. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 1-15.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Sosyal Medya A?erme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Bu nedenle bu bölüm bo? b?rak?lm??t?r, ancak yap?sal gereklilik nedeniyle ba?l?k korunmu?tur.

ARABPSYCHOLOGY.COM